

Spor korčulanskog kneza i Dubrovčana radi Mljeta. Tridesetih godina XIV. vijeka izbio je oštar sukob između korčulanskog kneza Ivana Zorzi i Dubrovčana radi posjeda otoka Mljeta. Da dobro shvatimo tu borbu i njezino značenje, treba segnuti i u dalju prošlost ovoga ostrva.³⁴ Konstantin Porfirogenet spominje sredinom X. v. i Mljet među neretljanskim otocima. Kasnije je u XI. v. došao pod oblast Zahumlje, te je zahumski knez Desa g. 1151. darovao ovaj otok samostanu sv. Marije na Monte Garganu (u južnoj Italiji) pulsanskog reda. Taj je red živio po pravilima sv. Benedikta, ali se ipak smatrao posebnim redom. Tada je bio osnovan i na Mljetu samostan sv. Marije u Jezeru, istog reda, ali kad je u XIII. vijeku pulsanski red počeo propadati, samostan se na Mljetu pridružio benediktinskom redu. Kad je Stjepan Nemanja pripojio svojoj državi Zahumlje, onda je eo ipso i ovaj otok postao dijelom srpske države. Budući da su lokrumski benediktinci, a i Dubrovčani, svojatali Mljet, obrate se mljetski benediktinci Stjepanu Prvovjenčanom, da im ponovo daruje ovaj otok i time učvrsti njihov posjed. Stjepan Prvovjenčani uistinu u povelji izdanoj između 1221.—1228. daruje benediktinskom samostanu sv. Marije na Mljetu sav otok Mljet, na kojemu se naročito ističe Babino polje.³⁵ To je ona ista povelja, koju smo već prije spominjali govoreći o povijesti Korčule XIII. stoljeća, kojom, osim Mljeta, daruje tome samostanu još i crkvu sv. Vida na Korčuli, Janjinu, Popovu Luku, crkvu sv. Stefana i sv. Georgija na poluotoku Pelješcu. Benediktinci su postali s tom darovnicom gospodari otoka Mljeta, a srpsku vlast imamo smatrati vrhovnom državnom vlasti; duhovnu je pak jurisdikciju imao dubrovački nadbiskup, i preko ove su duhovne jurisdikcije vršili Dubrovčani kasnije malo po malo sve veći politički utjecaj i napokon političku vlast. Poznato nam je iz prijašnjeg razlaganja, kako je g. 1254. Marsilije Zorzi postao knezom Korčule. U to vrijeme ili možda malo za tim postade on i knezom otoka Mljeta. Iako ne potpuno, ono nam je ipak dosta dobro poznato, kako je Marsilije došao na vlast u Korčulu, dok za Mljet ne znamo ništa.

³⁴ Za povijest Mljeta upotrebio sam Wenzel: *Beiträge der dalmatinischen Rechtsgeschichte im Mittelalter* (Archiv für Kunde österreichischer Geschichtsquellen. Zweiter Jahrgang. Zweiter Band p. 1—35); Šišić: *Letopis popa Dukljana* p. 242—255; Gušić: *Kako je Mljet pripao dubrovačkoj republici* (Rešetarov zbornik); Jireček-Radonić: *Istorijska Srba* (na više mjesta); Gušić: *Mljet* (Narodna starina sv. 26 knj. X. br. 2).

³⁵ Miklošić: *Monumenta Serbica* p. 10; Smičiklas: *Codex III*, p. 223.